



aktuele informatie uit binnen- en buitenland
een uitgave van de Bomenstichting

VEEL VOORKOMENDE ZIEKTEN EN PLAGEN BIJ BOMEN (15)

Meeldauw

Meeldauw is een ziekte die men zowat elk groeiseizoen kan aantreffen op een groot aantal boom- en struiksoorten, kruidachtige gewassen en grassen. Voor wat betreft de bomen zijn dit ondermeer: fruitbomen (appel, peer, kers, pruim), eik, berk, es, els, hazelaar, hulst, meidoorn en wilg. Ze wordt veroorzaakt door een groot aantal schimmelsoorten van de geslachten: Erysipha, Microsphaera, Phyllactinia, Padosphaera, Spaerotheca en Unciluna.

De schimmelaantasting ontwikkelt zich op bladeren (ook bloembladeren) en jonge twijgen en tast in feite alleen de buitenste cellaag (de epidermis) aan. Ze voedt zich hierbij met de celinhoud van deze cellen door middel van zuigwortels (haustoria). Dit gebeurt echter zodanig dat deze hierdoor niet direkt afsterven - dit is een wat meer 'verfijnde' vorm van parasitisme -.

De aantasting is te herkennen aan het ontstaan van witte poederachtige vlekken die zich vrij snel uitbreiden en het gehele blad, zowel aan de boven- als onderkant, bedekken. Deze vlekken kunnen vrij gemakkelijk van het blad worden gewreven. De poederachtige aanblik komt door de talrijke ongeschlachtelijke conidiosporen die direkt door het mycelium worden gevormd en die de ziekte in eerste instantie - met wind - verder verspreiden. Bij gunstige weersomstandigheden ontwikkelen zich wat later in het groeiseizoen in het mycelium eveneens kleine bruinzwarte bolletjes (de peritheciën) met een diameter van 0,1-0,2 mm, waarin zich de geslachtelijke ascosporen bevinden. De schimmel overwintert als spore in de peritheciën op het afgefallen blad en als mycelium in de knoppen van een boom. Meeldauw komt meestal voor in jonge beplantingen, met name daar waar de bomen of struiken dicht bijeen staan, zoals in singelbeplantingen en op kwekerijen. De aantasting treedt vooral op in het voorjaar - tijdens het uitgroeien van de bladeren - en in juli aan de nog jonge bladeren van het zogenaamde St. Janslot. De schade is vooral van belang in kwekerijen, omdat door de aantasting de groei van jonge planten sterk kan worden geremd (vermoedelijk als gevolg van een verminderde mogelijkheid voor fotosynthese). De ziekte wordt hier dan ook bestreden d.m.v. herhaaldelijke bespuitingen met fungiciden. Bij oudere bomen heeft de bestrijding minder

zin omdat deze als regel slechts licht worden aangetast. Bovendien zijn bespuitingen hier praktisch moeilijk uitvoerbaar. Vooral bij bomen die omwille van hun bloei worden aangeplant zal een meeldauwaantasting echter wel enige vermindering van sierwaarde geven. Bij struiken, met name bij rozen - die soms van boven tot onder met roze-meeldauw (*Sphaerotheca pannosa*) zijn bedekt - wordt bij selectie van nieuw materiaal steeds meer gelet op de natuurlijke resistentie tegen deze ziekte. Bij bomen is dit tot dusver nog nauwelijks het geval.

IEPEZIEKTEBESTRIJDING 1983

De iepenziektebestrijding is vanaf eind juni van dit jaar weer in volle gang, in een gezamenlijke campagne van Plantenziektenkundige Dienst (P.D.), Staatsbosbeheer en Gemeentelijke Plantsoenendiensten. Volgens het Staatsbosbeheer zal de actieve bestrijding van de iepespintkever, door het snel en deskundig ruimen van zieke en dode iepen, verliezen aan landschaps- en stadsschoon beperken. Het Nederlandse iepenbestand wordt tijdens de "beoordelingsronde" door ambtenaren van de P.D. onderzocht. Alle aangetaste bomen worden gemerkt met een gele stip waarna ze zo spoedig mogelijk worden opgeruimd. Mochten er zieke of kwijnende iepen bij u in de buurt staan die nog niet gemerkt zijn, dan stellen P.D. en/of Staatsbosbeheer in uw provincie, of de Gemeentelijke Plantsoendienst, het zeer op prijs indien u hen op de hoogte stelt.

Het blijkt elk jaar weer dat grote besmettingshaarden gevormd worden door stapels ongeschild (van de bast ontdaan) openhaardhout van iepen. Geschild hout levert geen gevaar op voor de



verspreiding. Vanaf 1977 is het Besluit Bestrijding Iepeziekte van kracht. De wettelijke maatregel houdt in, dat men geen zieke en/of kwijnende iepen in het bezit mag hebben en is het verboden ongeschild iepenhout te vervoeren en/of te bezitten in verband met de verspreidingsmogelijkheid van de kevers. In datzelfde jaar werd een beschikking van kracht waarin 100% subsidie wordt verleend voor de opruiming bij particulieren. Dit houdt in dat een zieke boom bij u in de tuin kosteloos wordt opgeruimd. Het adres van de Plantenziektenkundige Dienst is:

Geertjesweg 15
6700 HC WAGENINGEN
Tel.: 08370 - 19001

STADSBOMEN VAN ACER TOT ZELKOVA

Een uitgave van de Praktijkschool voor Bosbouw en Cultuurtechniek en de Bomenstichting, speciaal bedoeld voor stadsinrichters, groenontwerpers, beplantingsdiensten en het tuinbouwonderwijs.

Samenstelling: ir. Th.J.M. Janson
onder redactie van: ir. J. Kopinga (Rijksinstituut voor Onderzoek in de Bos- en Landschapsbouw "De Dorschkamp")
dr.ir. A.G. Voorhoeve (Praktijkschool voor Bosbouw en Cultuurtechniek)
ir. M. ten Cate-van Elsland (Bomenstichting).

Het uit circa 260 pagina's bestaande boekje is een rijk geïllustreerde gids voor de sortimentskeuze van bomen in stadsomstandigheden.

Beschreven worden 250 boomsoorten en cultivars, die zich in meerdere of mindere mate lenen voor gebruik in een stedelijke omgeving.

Het boekje geeft niet alleen informatie over de sierwaarde van de bomen en de kenmerken waaraan men de soorten kan herkennen, maar informeert ook in het bijzonder over de gebruiksmogelijkheden van de soorten. Een en ander is bovendien samengevat in een uitgebreide doch overzichtelijke tabel waarin per boomsoort ondermeer is aangegeven: de grootte, de vorm en dichtheid van de kroon, bodemeisen en de gevoeligheid voor wind, zeewind, strooizout en ernstige ziekten.

Tot 1 oktober geldt nog de speciale voorintekenprijs van f 25,- (daarna f 32,50). Prijzen zijn excl. verzendkosten.
De verwachte verschijningsdatum najaar 1983.



AGENDA

Openstelling tuin van "De Wiersse" te Vorden

23 oktober Inl.: 05752 - 6693

Openstelling Botanische tuin Vrije Universiteit Amsterdam

24 september van 9.00 - 16.30 uur

Von Gimborn Arboretum te Doorn

7 september Rondleidingen van
19.00 - 21.00 uur
Inl.: 030 - 531826

Volkstuindagen op Flevohof te Biddinghuizen

8 t/m 11 september
geopend van 9.00 - 18.00 uur
Inl.: 03211 - 1514

Het doel van deze dagen is het geven van informatie op uiteenlopende wijze en over vele onderwerpen die met de volkstuin te maken hebben.

Nederlandse Zaadhandelaren hebben modeltuinen ingericht waar de meest uiteenlopende soorten groenten worden getoond.

Allerlei werkzaamheden die het tuinieren met zich meebrengt zoals het invriezen, wekken, grondbewerking en bloemschikken zullen worden gedemonstreerd in de Akkerbouw hal. In de hal zullen ook stands worden ingericht, waar voorlichting gegeven wordt over uiteenlopende onderwerpen.

De Bomenstichting is er eveneens met een stand (no. 18) vertegenwoordigd. Verder zijn er in de hal ondermeer veilingdemonstraties, ruilbeurs en een beurs waar de verschillende firma's tuingereedschappen en andere volkstuinbenodigdheden presenteren.

Open Dag Hout te Borne (Ov.)

1 oktober Evenementenhal te Borne
geopend van 11.00 - 18.00 uur
Op zaterdag 1 oktober wordt voor de 7e maal de manifestatie "Open Dag Hout" georganiseerd door de Nederlandse Houtacademie, de Nederlandse vereniging van houtsoortenverzamelaars en de Cursistenvereniging van de Nederlandse Houtacademie.

Het doel van de manifestatie is het kweken van belangstelling voor hout, boom en bos.

Zowel hobbyisten als bedrijven tonen hout in al haar facetten.

De Bomenstichting zal ook met een stand vertegenwoordigd zijn.

DONATEURSDAG PINETUM "DE BELTEN" EN KASTEEL "DE WIERSSE"

Op zaterdag 17 september a.s. organiseert de Bomenstichting een donateursdag naar het pinetum "De Belten" en het kasteel "De Wiersse" in de omgeving van Vorden. Het programma voor deze dag ziet er als volgt uit:

10.30 uur vertrek per touringcar vanaf het stationsplein in Zutphen. Om ± 10.15 uur staan 2 bussen gereed, herkenbaar aan het vignet van de Bomenstichting.

11.00-12.30 uur rondleiding door het pinetum "De Belten"

13.00-14.00 uur lunch in Café-Restaurant Schoenaker te Vorden

14.15-15.30 uur rondleiding door de tuinen van "De Wiersse"

16.00 uur aankomst station Zutphen

Pinetum "De Belten"

In 1955 is het landgoed "De Belten" aangekocht door Jhr. Mr. P.R. Feith, die in 1961 begon met het kappen van een verzuurde acacia-opstand achter het huis en het inplanten met 12 soorten coniferen. Op het 1.7 ha groot terrein stonden in 1965 550 soorten en variëteiten en in 1977 ruim 1500. Deze unieke collectie coniferen, die met veel geduld en grote deskundigheid uit alle delen van de wereld is verzameld, behoort tot een van de meest uitgebreide van Europa. Door slechte weersomstandigheden is na 1977 veel schade toegebracht aan het bomenbestand. Thans bestaat de collectie uit ongeveer 1200 soorten en variëteiten. In 1975 is het pinetum "De Belten" overgegaan in de Stichting Pinetum "De Belten". De Stichting stelt zich tot doel het behouden, verbeteren en eventueel uitbreiden van het pinetum, dat naast waarde als natuurschoon, ook een grote wetenschappelijke waarde heeft. Na het overlijden van Jhr. Mr. P.R. Feith in 1980, die met veel toewijding bijna dagelijks in het pinetum aan het werk was, is het probleem van de instandhouding acuut geworden. Met name de kosten van onderhoud zijn elk jaar weer enorm.

Indien u de Stichting wilt steunen kunt u een bedrag overmaken op postgiro 3807373 t.n.v. Stichting Pinetum "De Belten" te Vorden.

"De Wiersse"

Het kasteel "De Wiersse" dateert uit de middeleeuwen. In de 12 ha grote tuin rondom het kasteel zijn overblijfselen te zien van het strakke lanenstelsel en de symmetrie van de 17e en 18e eeuw en kenmerken van de romantiek uit de 19e eeuw. Victor de Stuers, een van de eigenaren, heeft in 1916 het huis gerestaureerd. De tegenwoordige vorm van de tuin werd bepaald door zijn dochter Alice. Al op 13-jarige leeftijd ontwierp zij de Franse parterre leef- rozen tussen de buxushagen, enkele jaren later, in 1913, de lage tuin in Engelse stijl. Samen met haar man, Major W.E. Gatacre, heeft zij tussen 1918 en 1924 het huidige park geheel laten aanleggen. In september worden de tuinen onder normale weersomstandigheden gekenmerkt door een verscheidenheid aan paddestoelen en de bloei van herfsttijloos en cyclamen.

Aan de excursie kunnen maximaal 95 personen deelnemen. De kosten voor deelname bedragen f 30,- p.p. incl. lunch.

Aanmeldingen worden genoteerd in volgorde van binnenkomst.



BEREIKBAAR

per auto:

het station van Zutphen is gelegen nabij het centrum en de brug over de IJssel. Er is voldoende parkeergelegenheid.

per trein:

vanuit Zwolle:

vertrek 9.47 uur vanuit Zwolle;
uit Deventer 10.11 uur; aankomst in Zutphen 10.22 uur.

vanuit Utrecht:

vertrek uit Utrecht 8.25 uur; aankomst Amersfoort 8.45 uur (overstappen); vertrek uit Amersfoort 9.08 uur; aankomst in Apeldoorn 9.32 uur (overstappen); vertrek uit Apeldoorn 9.38 uur; aankomst Zutphen 9.59 uur.

vanuit Nijmegen:

vertrek uit Nijmegen 9.25 uur; vertrek uit Arnhem 9.42 uur; aankomst Zutphen 10.01 uur.

Deze strook voor 7 september a.s. zenden aan het secretariaat van de Bomenstichting, Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode + woonplaats: _____

Neemt met ____perso(n)en deel aan de excursie naar pinetum "De Belten" en kasteel "De Wiersse" op 17 september a.s. en ontvangt een acceptgirokaart om de hieraan verbonden kosten te voldoen.

Handtekening

UITGAVENLIJST BOMENSTICHTING

Informatiebladen

5. Bomen en vleermuizen
6. Bomen en zout
8. Bomen en plaveisel
9. Holle boom bij Kraantje Lek
10. Bomennieuws
11. Coniferen: levende fossielen
12. Bomen langs wegen: zwijgende verkeersslachtoffers
14. Molens en bomen
15. Waar bomen allemaal niet tegen kunnen
16. & 16a Het snoeien van bomen
17. Bomen en vogels
19. Drinkwater voor de boom
20. Hoe oud wordt een boom
21. Kandelaberen
22. Mer verzorgen van boomwonden
- 23.
24. De waarde van bomen
25. & 25a Houtwallen: beheer en onderhoud
26. Uittreksel beleidsnota Bomenstichting
27. Bomen en vee
28. & 28a Bomen en parkeren
29. Het injecteren van bomen
30. Bomen en humus
31. & 31a & 31b Bomen en bijen, bijen en bomen
32. De eik zo oud als de wereld
33. & 33a Het recht van voorpoting
34. Bomen en leidingen
35. De beuk
36. Bomen en tuinen
37. & 37a De naam van een boom
38. & 38a Coniferen, oeroude aardbewoners
39. & 39a Zuinig zijn op oude bomen (1)
40. & 40a Zuinig zijn op oude bomen (2)
41. Het implanteren van bomen
42. Vermeerdering van bomen

Informatiebladen

informatieve artikelen uitgegeven door de Bomenstichting, verschijnen zes maal per jaar

| | |
|----------------|--------|
| donateurs | gratis |
| niet-donateurs | f 1,-- |
| verzonden | f 2,-- |

Alle tot op heden verschenen

Informatiebladen

| | |
|----------------|---------|
| donateurs | f 19,-- |
| niet-donateurs | f 24,-- |

De Informatiebladen nrs. 1 t/m 4, 7 & 7a, 13 & 13a, 18 & 18a zijn verouderd.

Bomennieuws

persbulletin met actuele onderwerpen op bomengebied uit binnen- en buitenland, verschijnt tegelijk met het Informatieblad eveneens zes maal per jaar

| | |
|----------------|--------|
| donateurs | gratis |
| niet-donateurs | gratis |

Diaseries

DE BOOM EEN LEVEND WEZEN

de ogenschijnlijk statische boom bevat één en al levensdynamiek; de aandacht wordt gevestigd op de samenhang in de natuur

| | |
|----------------|---------|
| 36 dia's | f 26,50 |
| + geluidscass. | f 42,-- |
| + geluidsband | f 45,50 |

DE BOOM EN ZIJN VEELZIJDIGHEID

ingegaan wordt op de boom als mededeelnemer van de grote samenhang in de natuur

| | |
|----------------|---------|
| 36 dia's | f 28,50 |
| + geluidscass. | f 44,-- |
| + geluidsband | f 47,50 |

DE BOOM EN DE MENS

de boom in directe omgeving van de mens; aan de orde komen o.a. gebruik, bedreiging en historie

| | |
|----------------|---------|
| 36 dia's | f 33,50 |
| + geluidscass. | f 49,-- |
| + geluidsband | f 52,50 |

BOOM IN BEELD

per serie worden steeds twee boomsoorten onder de loep genomen. De series zijn tot stand gekomen in samenwerking met het Landelijk Comité Boomfeestdag, het IVN en de Bomenstichting.

- 1) EIK EN BERK
24 dia's met geluidscass.
f 30,--
- 2) BEUK EN SPAR
24 dia's met geluidscass.
f 30,--
- 3) GROVE DEN EN POPULIER
verschijnt voorjaar '84

Boeken en overige uitgaven

BOMEN EN WET (Mr. W. Vergouw)

samenhangend overzicht van wetsartikelen, die betrekking hebben op bomen, struiken e.d. (3e herz. druk)

| | |
|----------------|---------|
| donateurs | f 12,50 |
| niet-donateurs | f 15,-- |

DICHTER BIJ BOMEN

gedichtenbundel over bomen geïllustreerd met etsen

| | |
|----------------|---------|
| donateurs | f 12,50 |
| niet-donateurs | f 16,-- |

STADSBOMEN VAN ACER TOT ZELKOVA

rijk geïllustreerde gids voor de Bomen en geluidswallen. Sortimentskeuze van bomen en stedelijke omgeving

| | |
|--|---------|
| | f 38,50 |
|--|---------|

BOMEN SPAREN

brochure f 1,50

BOMEN SPAREN OP HET BOUWTERREIN

folder (gratis)
verzendkosten f 1,--

BELEIDSNOTA BOMENSTICHTING '82-'86
f 2,50

ANSICHTKAARTEN

kinderen tekenen bomen
8 stuks, zwart/wit f 4,50

SPREUKENBOOM

meer dan 60 spreuken en zegswijzen over bomen verzameld op een poster
form. 60 x 42 cm f 6,--

BOMEN ZIJN GEEN LUXE

sticker excl. verz.kosten f 0,25
per 5 verzonden f 2,--

Genoemde artikelen kunt u bestellen door het overmaken van het vermelde bedrag op gironummer 2108755 t.n.v. Bomenstichting, Utrecht, onder vermelding van het gewenste artikel.

Alle prijzen zijn inclusief verzendkosten, tenzij anders vermeld.